

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

September

Årgang 69 . Nr. 7

1984

50-års studenter-jubilarene

Fra venstre: Jørn Scharling (Jensen), Vagn Baark, Niels Elkjær Hansen, Ole Warthoe Hansen, Arne Skouby, Torben Madsen, Birthe Kofoed Hansen, Johs. Dam, Eilef Joensen, Børge Ishøi, Svend Ranvig, Johan Madelung, Torben Elverdam, Elsa Eliason, Poul Nielsen, Preben Neergaard, Johs. Poort, Jan Weber (Seedorf).

Der mangler Johs. Wilhjelm og F.V. Nissen, der har taget billedet.

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK
Hovedvej 4
(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG
Slagelsevej 162
(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.
Autogården
(03)* 41 11 22

Nyt tøj til bilen

ALTIKA

Autokonfektion
Blegdamsvej 28
2200 København N
(01) 39 64 41

Poul & Bent Henningsen
(1939)

**H. C. Bjødstrup
Jensen**

Urmager & Optiker

St. Kongensgade 32
1264 København K
Telf. 15 18 21

Grundlagt 1821

Sorø Akademi
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug A/S

Pindstrup
8580 Ryomgård
Telefon (06) 39 61 00

**SAAB
DACIA**

Salg - Service

Aut. -forhandler
NIELS THIELE
Automobiler
STENLØSE

Tlf (02) 17 00 72

ISS Linnedservice A/S

NÆSTVED . TELEFON 72 25 50

Nogle inspirerende oplevelser indenfor Klosterporten i sommeren 1984

Når dimissionen i kirken er afsluttet, de mange gæster (forældre, pårørende og gamle elever) er taget afsted, og de sidste alumner er rejst på sommerferie, kan vi, der bliver tilbage på Akademigrunden, godt fornemme området som lidt vel stille. I hvert fald efter at vi efter den sidste tids strabadser har pustet ud.

Den fornemmelse indfandt sig ikke i år.

Som alle jo ved fylder Holberg 300 år den 3. december i år, og en kreds af kreative og initiativrige soranske borgere havde sat sig for at fejre det. De fik løfte om økonomisk støtte fra forskellig side. Jeg blev – naturligt nok – tidligt kontaktet og har haft den glæde at kunne hjælpe i en række tilfælde, hvor skolens og havens faciliteter kunne bruges til de mange aktiviteter, som disse mennesker fik sat i værk.

Bestyrelsen for den lokale afdeling af *Foreningen Norden* havde fået den ide at arrangere venskabsbystævne netop den weekend, hvor Holbergfestivalen begyndte. Gæsterne fra de øvrige nordiske lande blev modtaget i skolens smukke nyindrettede vestibule. Der var gensynsglæde og begejstring over de smukke omgivelser, som præsenterede sig godt i blændende solskin. En værdig og vellykket start på et hyggeligt og indholdsrigt »Norden-arrangement«, som havde det bedst mulige tema, netop i år, nemlig: HOLBERG.

Lørdag eftermiddag var Fratergården pakket med mennesker – ikke helt få gammelsoranere så man blandt de mange turister og lokale borgere. *Chorus Soranus* sang på trappen nordiske sange under ledelse af organist – og gammelsoraner – Knud Vad. Det er klart, at Knud Vad benyttede sig af muligheden for at genskabe lidt af tidligere tiders særlige stemning, som den kunne opleves »*Over-skæringsaftenen*«. Det værdifulde ved traditionerne i tilknytning til Valborg-aftenen (faklerne, sangene på trappen, trekantstalen) ville jeg gøre meget for at få tilbage. Jeg tror det vil være muligt at få

den tradition genoplivet til noget, der ikke drukner i fladpandet øldrikkeri..

Det gjorde det forøvrigt netop ikke i år. Stemningen, da vi på »Trekanten« sammen sang: »Fred hviler over land og by« – som sædvanlig på Laubs melodi – var oplivende.

Det var lidt køligt i Fratergården den eftermiddag med Chorus Soranus og Knud Vad, så på vejen ned til friluftsscenen gjorde vi en afstikker til rektorboligen for at få lidt ekstra overtøj på.

I rektorgården mødte vi skuespillere, klædt i tøj som på Holbergs tid. Det var skuespillere fra *Grønnegårdsteatret* (dem, der i de sidste år har opført udendørs-teater i Kunstindustrimuseets gård i Bredgade i København). De skulle på friluftsscenen opføre Henrik og Pernille og havde omklædningsværelserne på bagbygningen. Opførelsen var en stor succes. Der var udsolgt, flere måtte endda gå forgæves. *Opførelsen var iøvrigt en gave fra Stiftelsen Sorø Akademi til lokalbefolkningen*. Efter forestillingen drak skuespillerne sammen med arrangørerne en øl i Baldursalen.

Skuespillerne var glade for scenen, og de talte om muligheden for at gentage succesen til næste år og måske i årene frem. Det ville være pragtfuldt, hvis vi kunne. Vi må se at finde nogle, der vil støtte det økonomisk.

I festsalen oplevede vi den norske skuespiller *Karin Simonnæs* fra Nationalscenen i Bergen. Det var en meget fascinerende urpremiere på hendes fremførelse af den radikale Holbergs Zille Hansdatter: *Et forsvar for kvindekønnet*. Der var stuvende fuldt. Ved nachspielet talte hendes mand skuespilleren Rolf Berntsen om tidligere tiders *oplæsningsaftener* i skolens festsal – arrangeret af nu afdøde lektor Nordahl Svendsen og dennes frue. Rolf Berntsen havde selv som skuespiller deltaget i en sådan aften. Den slags arrangementer er det nok ikke muligt at genoplive i disse fjernsynstider. Jeg forstår dog

godt, at man her i Sorø taler med glæde om det man kunne opleve på disse oplæringsaftener.

Vi overværede en aften i festsalen to af Bach's verdslige kantater, nemlig *Kaffe-kantaten* og en *bryllupskantate* – husk Bach og Holberg er samtidige – opført af *Sorø Festival Orkester* og sangerne Tina Kiberg, Carsten Engstrøm, Per Johansen og Liselotte Nielsen. Pastor Elna Bækdorf – klædt i kostume fra Holbergs tid – læste talentfuldt Holbergs epistel om kaffedrikning. Det var en aften af stor kunstnerisk kvalitet. Holberg-festivalen blev afsluttet med kransenedlæggelse ved sarkofagen og festfyrværkeri i Akademi-haven.

Jeg har ovenfor nævnt nogle få stem-

ningsindtryk fra denne sommer. Der kunne nævnes flere. Jeg nød at se skolen og de smukke omgivelser blive brugt til glæde for så mange.

Jeg oplevede det næsten, som om lidt af den gamle kultur, der har præget stedet, blev genoplivet.

Så skal man iøvrigt ikke tro, at vi er færdige med at fejre Holberg. Straks i det nye skoleår fortsætter det af lærerrådet nedsatte »Holberg-udvalg« med at realisere sine mange tanker om temaug, »åbent hus« skolekomedie – alt om og af Holberg. Og så naturligvis *den 3. december: stor officiel fødselsdagsfest!* Vi håber, at energien er til stede, og at kræfterne slår til.

Erling Kristensen.

Nyt fra skolen

Nu kommer boldhuset!

I juni måned gik et længe næret ønske i opfyldelse, idet finansudvalget bevilgede 1,1 million som tilskud til opførelse af en hal til gymnastik og boldspil, og samtidig fik stiftelsen Sorø Akademi tilsagn om at kunne låne 3,3 millioner, at afdrage over 10 år til en rente af 4%. Projekteringen går igang snarest, og opførelsen skulle gerne begynde til 1. oktober, så at den kan tages i brug i begyndelsen af skoleåret 1985-86.

Den nuværende gymnastiksal blev indrettet i 1883 ved en ombygning af ridehuset, der var opført til Frederik den Femtes Akademi i 1747, og det var dengang en af landets største gymnastiksale, men nu trænger den til restaurering, og selv om skolen har haft kvindelige elever siden 1910, har der hidtil ikke været egnede faciliteter for pige-gymnastik. I en lang år-række havde pigerne overhovedet ikke gymnastik, og da de endelig fik det, måtte de cykle ud på Frederiksberg, hvor de brugte »Friluftsgymnasiets« sal på Bane-

vej, en periode gjorde de også gymnastik på »Vænget«, men nu lysner det altså for dem, når de nu efter 75 år får mulighed for legemlig udfoldelse i deres egen sal.

Sorø Akademis Skole er fra januar 1986 det eneste statsgymnasium, idet alle de øvrige statsgymnasier går over til amterne.

Isolering og naturgas

I løbet af dette efterår bliver alle lofter på Akademiets bygninger isoleret, og alle vinduer forsynet med forsatsvinduer.

Den samlede udgift bliver 4 millioner kr., men samtidig spares der et stort beløb på varmekontoen. Overgangen til naturgas i stedet for olie betyder også besparelser.

Badeanstalten (»Kystens Perle«) skal også fornyes, og der sigtes med et samarbejde med Sorø kommune, så den kan blive åben for alle.

af Torben Glahn (S 23)

Den skoledreng, der er tale om, er selvfølgelig en gammel soraner, ja en af de rigtig gamle. Hans far klagede over selv at have lært for lidt som barn, og nu skulle det samme ikke gentage sig for sønnen, så 7 år gammel blev han sendt til Sorø for at gå i skole der, og både mor og far fulgte ham derned. Christian hed drengen. Vi kender ham allesammen, for det var ingen anden end den senere konge, Christian den 4. – Og den 10. august 1984 var det præcis 400 år siden.

Når begivenheden er værd at huske, er det fordi Frederik den 2. sikkert dengang fik ideen til to år senere at grundlægge den »besynderlige og bedre« skole, som alle senere generationer af soranere har gået i – og holder af.

Og når det er naturligt at erindre den unge prins Christian også i denne sammenhæng, så er det specielt, fordi også han holdt af Sorø og knap 40 år senere stiftede ridderakademiet dernede og dermed i vore øjne kastede yderligere glans over Sorø.

Det er ofte blevet hævdet, at akademiets oprettelse skete på bekostning af skolen. Vel er det rigtigt, at antallet af borgerlige elever på det tidspunkt daledede, men det lå dog stadig en del højere end 1586-fundatsen fastsatte, og det erkendes da også, at skolen pædagogisk set ikke blev ringere i akademitiden, ligesom den ikke mistede sit gode ry i samtidens omdømme.

Kritikken synes derfor temmelig overdreven, for i virkeligheden må oprettelsen af ridderakademiet nærmest betegnes som en videreførelse af de tanker, der lå til grund for Frederik den 2.s fundats, idet akademiet må opfattes som en naturlig overbygning for skolens adelige klientel, i den forstand, at det skulle danne slutstenen på disses uddannelse, på samme

måde som universitetet i København kunne afrunde de borgerliges.

Et må man hævde: *de tanker, der lå bag oprettelsen af Christian den 4.s akademi var både kloge og rigtige set på baggrund af de givne forhold.*

Man må erindre, at i hele 1600-tallets første halvdel betragtedes det som noget helt selvfølgeligt, at det var adelen, der sammen med kongen så at sige styrede land og rige. Netop derfor var det vigtigt, at den adelige ungdom blev bedst mulig kvalificeret til med tiden at kunne overtage de høje embeder. Hidtil havde de efter skolegangen måttet søge en afsluttende uddannelse på længere udenlandsrejser, hvis kostbarhed i reglen ikke stod i forhold til udbyttet.

Nu skulle disse i nogle henseender lidt tvivlsomme »dannelsesrejser« begrænses og om muligt erstattes af en uddannelse på det soranske akademi. Den skulle foregå efter en grundigt overvejet og nøje gennemtænkt plan, udfærdiget af de klogeste blandt kongens rådgivere, og derfor sikrede man sig efterhånden lærerkræfter af betydeligt format.

Det er svært at bedømme, om bestræbelserne lykkedes efter hensigten. Men akademiets betydning kan bl.a. indirekte ses af den kendsgerning, at bogstavelig talt alle de adelsmænd, der i lange tider fremover øvede en indsats i landets historie, var udgået fra akademiet i Sorø. Og at dets ry rakte langt ud over landets grænser er der mange vidnesbyrd om.

Men hvorfor blev akademiets historie kun et kort, omend mindeværdigt kapitel i Sorøs historie?

Mon ikke den altoverskyggende årsag var de forfærdelige krige, der totalt ruinede Danmark, og som jo må have rystet befolkningen og landet i dets grundvold. I det korte spand af år, akademiet funge-

rede (små 40 år), fandt både Danmarks ulyksagelige deltagelse i 30-års krigen og Torstenssonkrigen sted, og i begge blev Jylland okkuperet og nådeløst udplyndret. I det sidste årti havde vi *Karl Gustav-krigene*, der gik frygteligt ud over øerne og endte med det engang så smertelige tab af Skåne, Halland og Blekinge. Lægger man dertil pesten i 1653, der ale- ne bortrev en trediedel af Københavns indbyggere, forstår man, hvis man efter dette ragnarok fik vigtigere ting at skulle koncentrere sig om, end adelens uddan- nelse – og hvor aktuelt var dette spørgs- mål mon i det hele taget nu efter forfat- ningsomvæltningen 1660, der jo på man- ge måder brød adelens magt?

Hvad årsagen end var til at akademiet måtte ophøre, så ændrer det intet ved det storslåede i selve projektet, og derfor vil Christian den 4.s navn også altid være

uløseligt knyttet til Sorø. Han elskede ste- det og kaldte det »vor datterlik«.

Vil det være urimeligt, når vi nu ende- lig får sat Frederik den 2. det mindesmær- ke, han højlig har fortjent, da også at tæn- ke på at mindes Christian den 4.s indsats i Sorø?

Vel bærer denne konge ansvaret for me- gen skade, der er overgået Danmark, men hvad skylder vi ham på den anden side ikke alene af prægtige bygningsværker? Som menneske var han en yderst sam- mensat natur. Han kunne være stridbar og hårdhjertet, men sandelig også det modsatte. Se blot dette dagbogsnotat:

»Gav en mand på volden en mark, *ef- terdi violerne ere så blå*«.

Hvo kan da stå for Danmarks Chris- tian?

Torben Glahn

Soransk Samfund

Koncert i Sorø kirke lørdag den 13. oktober 1984 kl. 17,00

(i anledning af årsfesten)

Program:

I: Orgel

J. S. Bach: Toccata og fuga i d-mol, BWV 565.

II: Kor

Johannes Brahms: Im Herbst.

Thomas Laub: Fred hviler over land og by (tekst: Ingemann).

III: Kor og orgel

Rudolf Bay: Konfirmationskantate (tekst: Ingemann).

Medvirkende:

Chorus Soranus

Dirigent: Knud Vad

Solist: Birgit Larsen (sopran)

Knud Vad (orgel)

Soransk Samfunds årsfest lørdag den 13. oktober

Program:

Kl. 17,00 Deltagerne samles i kirken.

Kl. 17,15 Kirkekoncert ved Knud Vad.

Chorus Soranus medvirker og synger konfirmationskantaten.

Derefter festtale i festsalen af første-direktør i F.D.B Bent le Fevre (S 55).

Kl. 19,00 Souper med vin og kaffe.

Kl. 22,00 (ca.) Dans til kl. 1,00.

Prisen for deltagelse er *kr. 225,00 for seniorer, dog kun kr. 140,00 for juniorer (1977-83), alle ledsagere betaler kr. 225,00.*

Tilmelding inden den 15. september kan ske ved at indsende beløbet i check eller på postgiro 400 1710 til Soransk Samfunds kasserer, direktør Finn Harlang, Dronnings Tværgade 30, 1302 København K.

Husk at angive afgangår for skolen af hensyn til bordplanen. Hver deltager kan kun medbringe én ledsager.

Påklædning: Festdragt.

Deltagerantallet er begrænset. I tilfælde af overtegning (175 deltagere), vil de sidst tilmeldte ikke kunne komme med. De pågældende vil hurtigst muligt få meddelelse herom, mens deltagere vil få tilsendt adgangskort med bordkort senest to dage før festen.

Kun indehavere af adgangskort kan deltage i middagen.

Lokal deltagelse til dansen

Eventuelle gamle soranere, der ønsker at komme til kaffe og dans kl. ca. 22,00, er velkomne, men sådanne må senest en uge før festen anmelde sig til kassereren, ved at indbetale kr. 25,00 til hans postgirokonto.

Husk at oplyse, hvad beløbet dækker.

Carlsbergfonden

har for 1984 uddelt et antal seholærstipendier. Der var 490 ansøgere, hvoraf 50 fik 60.000 kr. hver. Blandt de heldige var *Claus Grønne (S 75)*.

Holberg i TV

PS. Iøvrigt kan alle glæde sig til i efterårets løb på T.V. at se to udsendelser med Tersløsegård som skueplads, produceret af henholdsvis Godfred Hartmann og Gregers Dirckinck Holmfeld.

Køge Distriktstoldkammer

der omfatter Roskilde Amt og Sorø og Ringsted med omliggende kommuner, har den 1. juli 1984 fået ny chef, idet *Aage G. Niegaard (R 47)* er blevet udnævnt til distriktstoldchef. Toldvæsenet og moms-væsenet er inde i en rivende udvikling, så der er nok at tage fat på både indadtil og udad. Lykke til!

D.S.

Translokationen og dimissionen af årets studenter i Sorø Kirke er hvert år en stor oplevelse, de mange glade studenter, de gamle traditionelle sange, det meget smukke kirkerum og de mange forældre og gamle soranere, jubilarer eller ikke jubilarer, de kloge ord og gode råd gør det til en oplevelse for livet for de unge mennesker.

Rektor Erling Kristensen bød velkommen til 120 studenter, hvoraf 9 havde fået et gennemsnit over 10.0, og den dygtigste fik 11.0! Det er det bedste hold, siden den ny karakterskala blev indført. Rektor takkede også eleverne for bulesoldet, der havde været en skøn aften med en vældig god stemning, og så sang vi: »*Hellig er vor ungdoms lyst!*«

Derefter talte *Thyge-Winther-Jensen* som repræsentant for Sorøansk Samfund. (Talen bringes særskilt) og overrakte den store Sorøbog til *Christina Odgaard*. *Louise Bentzen* talte på dimittendernes

vegne. Hun havde været pigealumne på Holbergs hus og ønskede, at traditionerne og den historiske baggrund skulle holdes i hævd. Pas på, at udviklingen ikke går for hurtigt. Vi er på vej ud i livet, men vi går med oprejst pande. Det kan blive hårdt, men vi skal nok klare den. Det ønsker jeg os alle held til. Så sang vi: »*Jeg ved et sted, som jeg har elsket længe*«; hvorefter rektor holdt talen til dimittenderne, som bringes selvstændigt efter manuskriptet.

Legaterne blev derefter uddelt 200 raske gamle soraneres legat til *Charlotte Glud Jensen 3x* og *Christina Käschner 3y*, *Privatbankens Aktivitetspræmie* til *Ole Toft 3y* og *Annette Dalsgård Kristensen 3a*. *Idrætslegatet* til *N.J. Kreutzmann 3z*. *Rektor Raaschou-Nielsens mindelegat for en god soraner* til *Jan Yves Puibaraud 3u*.

Det Lyngbeckske Soranerlegat

Mærkeligt nok havde ingen af dimittenderne ansøgt om dette legat trods oplag

på skolen og annonce i Soranerbladet, men der var kommet 13 ansøgninger fra tidligere elever. Følgende fik hver en portion: Jens Nonboe Andersen, Lene Nonboe Andersen, Lise Lotte Bjørking, Pia Clemmensen, Jan Grøndal, Kirsten Grønne, Leif Roth Hansen, Henrik Ranch Jacobsen, Henrik Jelert, Michael John Vitell og Morten Gervild.

Desuden har Lyngbecks legat tildelt Cricketklubben Soranerne 2.000 kr.,

10.000 kr. til Holbergarrangementer på Skolen i nov./dec. 84 og 10.000 kr. til Hauchs Samling og 10.000 kr. til Sorø Akademis Naturhistoriske Samling på »Vænget«.

Efter at rektor havde taget afsked med lærere, som ikke fortsætter, sluttede højtideligheden med »*Concinamus o sodales*« og ønsket om en god sommerferie.

Red

Rektors tale

De taler som for bare 10 år siden (ja måske endda bare 8 år siden, hvor jeg selv for første gang stod i en tilsvarende privilegeret situation som denne at skulle tale til årets studenter) blev holdt ved lejligheder som denne drejede sig i alt væsentlighed om bl.a. noget i retning af følgende:

»Vær nu flittige og pas jeres arbejde. Hvis I kommer igang med noget som ikke interesserer jer så skift. Det er ikke spild. Det er det snarere at blive ved med at beskæftige sig med noget, som ikke interesserer én«.

For arbejde var det vigtigste og den der ikke fik et arbejde blev knap nok regnet for et menneske.

Noget længere tilbage måske 25 år, sagde man også: Vær nu flittige og pas jeres arbejde, men man sagde også fra de skoleleders side, som altså nu tilhører bedstefargenerationen: »Find jeres plads i samfundet, og vær tilfreds med den. Stol trygt på dem, der styrer samfundet. De er de klogeste og fornuftigste. Hav tillid til dem, så skal det nok gå«.

Jeg føler mig lidt misundelig på disse talere.

Ikke fordi de havde ret, eller fordi de sagde den fulde sandhed, for det havde de ikke og det gjorde de ikke, men fordi de var så sikre på det, de havde at sige.

Gå ud i verden og pas jeres arbejde, så skal det nok gå. De havde virkelig noget at byde på, som vi ikke har i dag – og det er derfor jeg er lidt misundelig på dem.

For jeg kan jo ikke sige, at hvis I bare passer jeres arbejde, så ska det nok gå, for vi ved jo, at arbejde ikke længere er noget, som alle og enhver skal regne med at få. Bedre havde det måske været, om man for 25 år siden havde fået at vide, at vi skulle være med til at kontrollere dem, der havde magten og protestere, hvis de gik for vidt. Så havde meget måske set anderledes ud i dag.

Så er det ikke sikkert, at man havde mødt et indlæg i Information, som det den 14. maj i år, forfattet af en 15-årig pige, Terese Høybye, hvor der til slut står:

»Til sidst en lille bøn til politikerne. Ikke kun til dem i Danmark, men til alle i hele verden. Er der noget land, hvor en politiker gør noget praktisk for at hjælpe ungdommen? Næppe.

Er det noget under, at ungdommen bliver splittet op i grupper? De finder nogle idealer, de kan tro på – som regel popstjerner, skuespillere eller sportsfolk. En gruppe gemmer sig bag en facade af hvide handsker, store båndoptagere, hvor rapmusikken bliver spillet på højeste volumen, og de mødes for at danse electric boogie på Strøget.

En anden gruppe samles på et værelse, hvor der bliver spillet David Boowie eller Heavy metal-musik, alt imens hashpiben går rundt. De føler sig cool og højt hævet over den tredie gruppe, der mødes over en kasse bajere, og når den er tømt, går de ud og hærger. Men er der så stor forskel på de tre grupper? En ting har de i hvert fald til fælles – det er garanteret, at ingen

af dem er helt igennem lykkelige og trygge.

Kære politikere, kære voksne idet hele taget. Så gør dog noget for os unge. Det er jer der har bragt os ind i denne verden. Vi er trods alt jeres fremtid«.

Så vidt Therese Høyby.

Men mit budskab til jer er også idag: Selvom tiderne er dystre og fyldt med kriser og trusler om krig og undergang, så er de nu alligevel ikke så håbløse. Vi behøver ikke at gøre os fortvivlede. For der er meget at gøre, og meget at gøre op med.

Ungdomstiden er nu – som tidligere – en opbrudstid med en søgen efter et nyt ståsted.

Men at være ung i dag er i væsentlige henseender anderledes end tidligere. Dette gør sig umiddelbart gældende m.h.t. de fremtidige beskæftelsesmuligheder: Alle unge kan ikke tage for givet, at der er en plads til dem i den voksenverden, de søger hen mod. En sådan usikkerhed m.h.t. fremtiden drejer sig ikke kun om uddannelses- og jobmulighed. Den vedrører også de mere generelle perspektiver, som er forbundet med samfundsudviklingen.

Regeringens ungdomsudvalg, som til nu har barslet med 3 rapporter – der kommer endnu 1 – kulegraver grundlaget for en ny ungdomspolitik.

Rapport 2 som udkom for knap 2 år siden og som hedder Ungdomsbilleder, rummer bl.a. en række interviews med forskellige grupper unge. Af disse interviews fremgår, at mange unge spørger:

Bliver der overhovedet en fremtid?

De unge i interviewgrupperne gør sig mange tanker om fremtiden. Det gælder den personlige fremtid, hvor usikkerheden omkring uddannelse, og om man får et arbejde eller ryger ud i arbejdsløshed er meget stor. Arbejdsløsheden opleves af de fleste unge som en alvorlig trussel, ikke alene fordi den rammer dem personligt, men også fordi de føler, at arbejdsløsheds-truslen kan berøve dem muligheden for

en stabilitet og sikkerhed i deres kommende liv. Og netop denne stabilitet og især økonomisk sikkerhed opleves som en forudsætning for, at mange andre værdier og kvaliteter i tilværelsen kan blive en realitet. Mange fremhæver ønsket om gode menneskelige relationer. Frygten for en krig – en atomkrig – og modstanden mod oprustningen er et af de allermost gennemgående temaer i det indsamlede interviewmateriale.

I rapporten konkluderes det, at hvis man ud fra de gruppeinterviews, der er foretaget skal forsøge at antyde en ungdomspolitik, så må man gøre sig klart, at de unge udtrykker forskellige politiske tendenser lige som den øvrige befolkning. Men der er nogle fælles træk i de krav og ønsker, som de fremsætter.

De hæfter sig ved om skolen i tilstrækkelig grad forbereder eleverne på at komme ud i arbejdslivet. De kræver større medansvar og en bedre indflydelse på undervisningsplanlægningen. På det fritidspolitiske område peger de på nødvendigheden af nye rammer for en selvreguleret fritid. Den generelle samfundsudvikling er nok så afgørende for ungdommens fremtid. De stiller spørgsmålsteget ved hele teknologiseringen af samfundet med den hertil hørende centraliserede organisationsform. Våbenkapløbet og oprustningen ønsker de standset og et mere menneskeligt samfund fremmet.

Den opgave som foreligger for jeres generation – nutidens ungdom – og for en ungdomspolitik – kan forekomme overvældende: Det er denne generation, som skal udvikle et helhedssyn og gennemføre væsentlige forandringer i den industrialiserede verdens udvikling. Men man kunne måske lige så godt sige, at denne generation har muligheder som ingen anden.

Tidligere tiders generationer har måttet kæmpe mod fattigdom, sult, ofte i uvidende. Men de problemer vi nu står overfor, er stor set skabt af menneskene selv, og det må vel betyde, at det så også er menneskeligt muligt at afhjælpe dem.

Det afgørende spørgsmål er at erkende

de problemer, der foreligger og udvikle holdninger og færdigheder, der er hensigtsmæssige til at løse dem.

Hverken blind tilpasning eller blind protest og almindelig oprørstrang gør de unge egnede til at løse problemerne.

Nogle psykologer på Danmarks Lærerhøjskole foreslår, at skolen skal indføre værdiundervisning (eller livslære), hvor man ikke bare taler om konfliktfyldt stof af alle slags, men giver eleverne lejlighed til selv at gå løs på, udfolde sig og øve sig i at tage stilling. Det skal åbent lægges frem for børn og unge, hvilke store vanskeligheder de vil møde, når de går ud af skolen.

Hvis eleverne nemlig får lov til at bestemme mere i deres eget liv, kan de tidligt udvikle selvstændige og modne adfærdformer. Men disse skjulte evner aflæres, opgives eller fortrænges, hvis de ikke bliver brugt. I stedet for at lade disse evner visne, skal man hjælpe eleverne til at handle.

Bedstefargenerationens paratviden-pædagogik eller 68-generationens klynkeri eller forsøg på lapperier ved hjælp af bloktimer og tværfaglighed og andre velmente forsøg på fornyelse, er ikke nok, det sidste er ikke ment som kritik. Det er rigtige forsøg på fornyelse, men det løser noget for den bogligt bedst begavede trediedel af årgangen, men det er ikke løsningen for alle unge med deres forskellige forudsætninger, interesser og behov.

I kære studenter, skal ikke regne med hjælp fra andre end jer selv. det skal være et af mine budskaber til jer i dag.

Hvert eneste menneske skal på egen krop gøre erfaringer, der ikke kan overføres fra voksne.

Selvom jeg siger det til dimittenderne, så må jeg også have lov til at sige til jer forældre og pårørende fra min egen generation: *Er det ikke fantastisk og for dårligt, at vi finder os i forholdene, som de tegner sig for vor unge?*

At der ikke har rejst sig en massiv forældreprotest mod denne helt uacceptable udvikling, med en skare ungdomsarbejds-

løse på op imod 100.000, er ikke så enkelt at forklare. Det kan være at det er de mest upriviligerede grupper, arbejdsløsheden rammer, grupper der er vant til at tåle nederlag, det kan også være, at fagbevægelsen vurderer de erhvervsaktive medlemmers interesser højere, det kan også være, at nogle mener, at unge godt kan tåle at lære livets mere alvorlige sider at kende, det har de jo selv prøvet.

Men vi forældre må finde ud af, at det ikke er enkelte grupper i dette samfund, der rammes, det er de generationer af unge, der skal overtage det samfund, vi gerne skulle blive gamle i.

Hvad med skolen, gør vi nok i dag for at forberede jer på den noget barske fremtid som tegner sig. Det mener jeg ikke vi gør i dag.

Jeg mener ikke, at der i planlægningen i tilstrækkelig udstrækning er taget hensyn til den teknologiske udvikling, som den vil tegne sig. Man må forvente, at der ikke vil være arbejde til alle, og det må så naturligvis få konsekvenser i undervisningen både i folkeskolen og i gymnasiet. Der må lægges mere vægt på at udvikle elevernes kreative og skabende evner, men også at tilrettelægge undervisningen så den er indrettet til en verden som forandrer sig radikalt.

Kun hvis vi kan kalde på de unges respekt og på deres kreative evner, vil det lykkes at få de kommende generationer af unge til at fungere.

I stedet for unge med manglende tillid til omgivelserne vil man formentlig få unge, der viser sig åbne, tolerante, viden- de og virksomme.

Jeg synes digteren Marianne Larsen skal have ordet. Hun siger, det jeg her er inde på smukt synes jeg, på denne måde:

Tænk hvis alle matematiktimer gik med at finde ud af hvor mange kræfter der skal til at gøre hinanden fri for skræk og jorden fri for bomber.

Tænk hvis alle sprogtimer gik med at finde ud af at sige alting ligeud, så de regerende kan forstå det.

Tænk hvis alle lektietimer gik med at

forberede sig i at gøre gode drømme til virkelighed.

Tænk hvis alle samfundsfagtimer gik med at orientere sig i menneskevarmens særlige lovkomplekser.

Tænk hvis alle fritimer virkelig gik med at være frie og sikre på hvad man gør af kærlighed.

Tænk hvis alle fysik-, biologi- og kemi-timer gik med først og fremmest at konstatere at vi er mennesker.

Hvad kan vi gøre nu og her i skolen?

I denne skole. Vi kunne i denne sag etablere os som en græsrodsbevægelse helst sammen med andre ungdomsinstitutioner her i byen. Går man sammen med andre bliver man nemlig stærkere end hvis man står alene.

Græsrodsbevægelsen har jo uden tvivl vist sig som den mest betydningsfulde sociale kraft i tiden. Igennem deres udfordringer af prioriteringerne og strukturerne i samfundet har de påvirket de politiske beslutninger på forskellige niveauer.

Men deres største indflydelse findes nok i de spor, bevægelserne har sat sig i befolkningens holdninger til de pågældende spørgsmål.

I dag er græsrodaktiviteter en almindelig anvendt form for politisk deltagelse, så derfor skulle vi ikke udnytte en succesrig organisationsform i en sag, der berører os så dybt?

Konkret forestiller jeg mig det på den måde, at vi her på skolen benytter FN's ungdomsår, som jo starter 1. januar 1985 til både udadrettet og offensivt at gøre opmærksom på problemer, som unge – selv af den privilegerede slags i gymnasiet – oplever idag. Vi har en mulighed både som kostskole, hvor vi – nogle af os – er sammen hele døgnet, men også som dag-skole og ungdomsinstitution at gøre omverdenen opmærksom på ungdommens problemer i dag.

Jeg håber vi både i foråret måske specielt på kostskolen dér, men også i efteråret 1985 på dagskolen vil være enige om at vi skal benytte lejligheden til sammen at dyrke – bl.a. som temaugø i efteråret 1985 – og sammen med andre uddannelsesinstitutioner i uddannelsesbyen Sorø, noget af det som vi i den grad mangler i undervisningen i dag, fordi der ikke gives karakterer i det, men som ikke desto mindre er så vigtigt for de kommende generations muligheder for at fungere i den fremtid som tegner sig.

Mange unge siger vel ikke som Marianne Larsen, men tænker ofte som hende, tror jeg, i det digt, som jeg vil læse:

Hvad man ikke får karakter i.

Jeg har ikke fået karakter
i noget af det jeg godt kan li
jeg har ikke fået karakter
for prøverne jeg hver dag aflægger
i at være mig selv.

Jeg har ikke fået karakter
i hvor god jeg er til at se
drømmende ud i luften
for at forestille mig en ny og bedre
verden.

Jeg kan godt li at glæde mig
over mennesker og luft og vand
og jordens planter og dyr
det har jeg ingen karakter fået i
jeg har ikke fået karakter
for nogle af mine hjerteslag
der er heller ingen der får karakter
i hvor gode de er til at
være ærlige.

Jeg får aldrig karakter
i noget af det jeg bedst kan li
hvorfor ikke?

Hjertelig tillykke – kære studenter –
med jeres eksamen.

Der er brug for jeres overskud. Der er ikke brug for grædekoner og egoister. Brug jer selv, husk i får ikke noget foræret. Men gør noget sammen med andre.

Held og lykke!

Erling Kristensen

Afsked med nogle kolleger

Vi skal tage afsked med nogle kolleger, nemlig *Carsten Jensen*, som har været kvotaansat i 4 år og *Inge Hansen* og *Ezio Pillon*, som har været ansat her et år. Der er desværre ikke timer til dem til næste år. Jeg siger dem tak for deres hjælp, og ønsker dem alt vel. Jeg siger også tak for hjælpen til *Henrik Torp*, *Lillian Adelsgård* og *Birgit Lorne Hausted*, som har vikarieret i lange perioder.

Vi skal også tage afsked med en mangeårig lærer nemlig *lektor Svend Erik Worm*. Lekt. Worm har søgt sin afsked fra 1. oktober så han vil altså stadig færdes blandt os i det daglige i begyndelsen af skoleåret. Men fra 1. oktober trækker lekt. Worm sig tilbage til et sikkert og forhåbentligt indholdsrigt otium.

Lekt. Worm har været ansat her ved skolen i to perioder, først i slutningen af 40'erne og i 2. periode siden 1956.

Worm har været inspektionshavende i 13 år og har derfor en meget stor erfaring med kostskolelivet og med de problemer, der undertiden kan opstå der.

Jeg har lært lektor Worm at kende som et meget fint, følsomt, pligtopfyldende og beskedent menneske. Vi der oplevede Worm i går aftes fik indtryk af hans humor. Jeg ønsker på skolens vegne det bedste for dig og din kone i årene frem Worm. Jeg er sikker på, at du har interesse nok til at udfylde et otium som du jo indleder et par år før normalt. Jeg siger på skolens vegne tak for de mange år og på egne vegne tak for de 3 år, vi har kendt hinanden. Du har næppe *altid* været enig med mig i *mine* vurderinger og dispositioner, men tak for din store loyalitet.

Soranerfrokost 4. september

i Hansens Familiehave, Pilealle 10-12

Tilmelding nødvendig på tlf. (01) 30

92 57 dagen før.

Ordet er frit!

Tilmelding er bindende.

Thyge Winther-Jensens tale ved translokationen

Hr. rektor, mine damer og herrer, kære dimittender!

Det er en udbredt skik blandt gamle soranere, at de -hvis de ikke har mødt hinanden før - præsenterer sig ved først at nævne navnet og derefter årgangen. Skulle jeg f.eks. præsenterer mig selv, ville det hedde: Thyge Winther-Jensen, 1954. Det er muligt, at en sådan præsentationsform mere fører tanken hen på årgangsvine end på soranerårgange.

På den anden siden er det min erfaring, at enhver soraner mener, at netop han eller hun tilhører den bedste af alle årgange. Ud fra et sådant synspunkt synes derfor de gode soranerårgange at være lige så jævnt fordelt, som den sunde fornuft, for om den sagde Descartes som bekendt, at den er mest ligeligt fordelt her i verden, eftersom enhver mener at have fået sin rigelige del deraf.

Navnet og årgangen eller individualiteten og fællesskabet

I gør i dag springet fra at være elever med hver sit individuelle særpræg til at være en mere anonym årgang i et større fællesskab. I spredes fra i dag for alle vinde og skal ud og skabe jer en egen plads i samfundet og finde en ny identitet. Men den identitet, der ligger i jeres årgang, vil I altid bringe med jer. I glider i dag ind som den sidste i den lange række af årgange, der i tidens løb er udgået fra vor gamle skole. Det begyndte i slutningen af 1500-tallet, det vil sige, at I er den sidste af næsten 400 årgange. Kun et lille mindretal af disse er i live nu, men alle har de på et eller andet tidspunkt været en del af denne skoles liv. I er det sidste led i en lang kæde, der rækker langt tilbage i vort lands historie, og I er dermed fødte medlemmer af det soranske fællesskab.

Som den næstsidste af de store årgange vil I få brug for al den optimisme og ener-

gi, I kan opbyde. Jeres holdning til de opgaver, tilværelsen byder på, vil blive af afgørende betydning. En engelsk forfatter har beskrevet optimisten som den, der tror, at vi lever i den bedste af alle verdener, og pessimisten som den, der frygter, at det er sandt. Det realistiske vil nok være hverken at bedømme den optimistisk eller pessimistisk, men erkende den, som den er.

Jeres udgangspunkt for at møde verden er en god grunduddannelse, men I er forhåbentlig ikke blot blevet uddannede, I skulle også gerne være blevet dannede på en mere udefinerlig måde. Dannelse er blevet beskrevet på mange måder bl.a. som det, der er blevet tilbage, når man har glemt, hvad man har lært. Det lyder som en morsomhed, men der er dog et gran af sandhed deri. For det første glemmer vi, og har vi allerede glemt mange kundskaber, men det er af mindre betydning, hvis de kun har været nødvendige for forståelse og tilegnelse af de kundskaber, der er blevet tilbage. For det andet er dannelse ikke nødvendigvis ensbetydende med kundskaber, men lige så meget et udtryk for en bestemt måde at møde tilværelsen på. Thorkild Bjørnvig har meget præcist skildret denne holdning:

» Ved dannelse forstår jeg den udviklede evne til at være opmærksom, opfatte og tilægne sig en tanke, være selvstændig i sin dom, ville noget, om end ganske lidt på åndens gebet«!

Jeg står her som repræsentant for Soransk Samfund, som er båret oppe af kærlighed til skolen, det er ikke bare en klub, men skolen og Soransk Samfund er integrerede dele af et større kulturelt fællesskab.

På jeres stole ligger der et eksemplar af Holbergbilledbogen, som er udgivet af Soransk Samfund i anledning af Holbergs 300-års fødselsdag, forfattet af herlovianeren professor Billeskov Jansen og med et forord af lektor Svend Ranvig. Desuden ligger der et nummer af Soranerbladet, hvori I vil finde et kort. Hvis I indsender dette til Soransk Samfund, vil I i det kom-

mende år være gratis medlemmer af Samfundet, og I vil modtage en indbydelse til årsfesten, som holdes her på skolen den første lørdag i efterårsferien.

Som et ydre bevis for Soransk Samfunds interesse for jer vil jeg overrække en af jer den store Sorøbog, der fortæller kirkens, klostrets og skolens historie og er skrevet af gamle soranere for ca. 60 år siden. Jeg vil bede *Christina Odgaard* komme herop og modtage den, studere den grundigt og drage omsorg for, at den, når når dine dage er omme, kommer tilbage til Soransk Samfund og bliver videregivet til et medlem af en ny årgang. Jeg ønsker årgang 1984 til lykke og ønsker alle en god sommerferie.

Thyge Winther-Jensen (S 54)

Brevkassen

Hr. Redaktør

Tillad mig, som nyt medlem af Samfundet, at komme med et par spørgsmål:

Hvorfor afholdes frokosterne på en torsdag? Tilmed kl. 12,15 – et tidspunkt hvor formodentlig de allerfleste endnu er på arbejde! Er Samfundet stort set kun for Studenter med ingen plads for Realister? (Ærligt svar udbedes). Formodentlig er det ringe fremmøde, som flere gange omtales i Per Sallings indlæg, forårsaget heraf.

Iøvrigt giver jeg ham ret i den opfattelse, at det væsentligste ved frokosten må være samværet og ikke talerne.

Jeg har med stor interesse læst de tilsendte blade, men kan ikke dy mig for at mene, at netop anvendelse af alt det latinske (uden oversættelse) peger i retning af min ovenfor anførte formodning.

Iøvrigt: hvordan har Sven Clausen tænkt sig, at mere reklame skulle gøres?

Med venlig hilsen
Mogens Lerche

Til Soranere, Bergensere og andre Holberg-venner: Foren dere!

Professor Arnljot Strømme Svendsen, Skibsfartsøkonomisk Institut Bergen, sender denne hilsen til Soranerbladets lesere i anledning af Holberg-jubilæet og beretter om, hvad der sker i Norge i dette efterår.

Ludvig Holberg har en stor plass i hjertene og sinnene til menneskene i Holbergs fødeby Bergen. I dette jubileumsåret i likhet med de mange tidligere jubileer blir Holberg feiret på mange og forskjellige måter. Bergen blir det nasjonale sentrum i Norge for feiringen. På baronens fødselsdag 3. desember blir det premiere og festforestilling med nærvær av *H. M. Kong Olav* av »Den Stundesløse« med efterfølgende borgerfest i Bergens største selskabslokale. I oktober får Bergen storbesøk fra Det Kgl. Teater i København med Holberg-skuespill og ballett samt med nærvær av *H. M. Dronning Margrethe av Danmark*. To festskrifter er allerede gitt ut i Bergen. Det ene står Den Nationale Scene for og heter: »*Ludvig Holberg. En Bergenser uten grenser*« (35 sider, illustreret) og den annen heter »*Holbergs teaterarv*« (145 sider, J. W. Eide forlag). Den sistnevnte er skrevet av teaterhistorikeren, amanuensis Knut Nygaard ved Teatervitenskapelig institutt. Universitetet i Bergen. Det førstnevnte skrift består av artikler av professor Berit Erbe, leder av Teatervitenskapelig institutt og dansk av fødsel, av professor Arnljot Strømme Svendsen, skuespilleren Eva Bergh, dramaturgen Kirsten Broch og cand. mag. Kari Losnedal. Nok to jubileumsbøker vil bli utgitt i løpet av året forfattet av forskere fra universitetsmiljøet.

Forøvrig ble en mindeplate over Holberg for hans verk om *Nils Klim* avduket i juni i år ved den bergvegg hvor det er en dyp slukt og en lang underjordisk gang. Senere i år vil det bli støpt og utgitt et minnerelieff av Holberg modellert av den dansk-norske billedhugger professor Harald Salomon.

Det bør vel også fortelles at Bergens store bryggeri »Hansa« i anledning av jubileet har laget et eget *Holberg-øl* med spesiell etikett og en spesiell smak, en slags pilsenerøl. Under årets Internasjonale festspill i Bergen i mai-juni fandt det sted to Holberg-opførelser, nemlig »Henrik og Pernille« av det danske Grønnegårds teater samt »Pernilles korte frøkenstand« av Den Nationale Scene. Den Nationale Scene vil senere i høst også spille: »Zille Hansdatters forsvar for kvinnekjønnnet« ved vår skuespiller Karin Simonnæs, *Premieren av denne forestilling fandt forøvrig sted i sommer på Sorø Akademi under Holberg-festivalen.*

Holberg er et av de sterkeste bindeledd idag mellom dansk og norsk kulturliv. *Holberg er stadig en av de dominerende dramatikere på norske scener*, og ganske særlig på Den Nationale Scene i Bergen. Fra og med 1876 til og med 1981 har det ved Den Nationale Scene vært 106 oppsetninger av Henrik Ibsen, 86 av Bjørnstjerne Bjørnson og 56 av Ludvig Holberg. I antall forestillinger derimot kommer Holberg på 2. plass med 1204 forestillinger, mot 1581 for Ibsen, 760 for Bjørnson. Af de skuespill som har vært spilt flest ganger i perioden 1876-1981 kommer Holbergs »Jeppe på Bjerget« på 1. plads foran Ibsens »Peer Gynt«. Der nest følger Holbergs »Erasmus Montanus« og »Den politiske kannestøber« for Ibsens »Brand«.

Når det gjelder Nationalteatret i Oslo og dets forgjenger Christiania Theater fra 1827 til idag er rangordenen mellom de mest spilte dramatikere denne: Ibsen 3525 forestillinger, Bjørnson 2132 og Holberg 1554. I Oslo er det ikke »Jeppe« som er det mest spilte skuespill, men »Peer Gynt« fulgt av Ibsens »Et dukkehjem« og Bjørnsons »Geografi og kjærlighet«. Så først kommer Holberg med »Jeppe« og med »Den stundesløse«.

Av Holbergs 32 forskjellige skuespill er det dog kun 15 som har vært spilt på Den

Nationale Scene og dette teaters forgjenger Det norske Theater (1850-1863). Det er derfor meget av Holbergs forfatterskap som er lite kjent. Det samme gjelder og i minst like høy grad hans historiske og filosofiske forfatterskap, skjønt verket »Den Berømmelig Handel-Stad Bergens Beskrivelse« fra 1737 er viden kjent og lest. Det store bergenske boktrykkeri F. Beyer har forøvrig i flere år utgitt årlig en av Holbergs komedier. Ved inngangen til dette år utga det også en.

Tre sekler til tross, Ludvig Holberg har fortsatt meget å si oss, soranere og bergensere og alle andre, som historiker, idepolitikker, jurist, moralist, filosof, økonom, forretningsmann o.s.v. Holberg var noe så sjeldent idag som en *polyhistor og en stor humanist*.

Jubileer er av det gode. De får en til å friske opp kjennskapet til åndslivets mestere i eldre tider og til å åpne øynene for rike kilder som finnes. Samtidig gir det anledning til å friske opp vennskapet med andre liebhavere av disse mestere, befeste og knytte nye vennskapsbånd med frender slik som nå mellom Soranere og Bergensere, især kretsen omkring Den Nationale Scene og Holbergklubben i Bergen.

Og vi sier velkommen til Bergen til den berømmelige Holbergby i Norge.

Sorø Akademis Bibliotek

har til en meget favorabel pris i juni erhvervet et værk, der længe har været ønsket, nemlig professor *Niels Erik Nørlands værk »Danmarks Kortlægning«*, der udkom i 1942 i tre store foliobind. Anskaffelsen er mulig gjort ved hjælp af midler, skænket af sparekassebogholder *Jens Madsen (S 19)*. Nørlund er student fra Sorø i 1903, og sælgeren var antikvarboghandler *Max Girsel (S 64)*, *Hermann H.J. Lyng og Søn i Silkegade 11, København*. *Værket gengiver de første kort, der er tegnet over Danmark af Johannes Mejer, der af Kristian den Fjerde fik overdraget den opgave, da professor ved Sorø Akademi Johs. Lauremberg var for længe om at få arbejdet gjort, men han har utvivlsomt*

gjort en del af arbejdet, som hans efterfølger førte til ende allerede tre år efter, at han havde fået det overdraget i 1647.

Det ovennævnte værk supplerer Casper Danckwerth »Neue Landesbeschreibung der zwei Herzogthümer Schleswig und Holstein« 1652, som Biblioteket i forvejen besidder i originaludgaven.

Red

Ludvig Holberg

Minderelief i bronze, diameter 28 cm. Vægt 3,5 kg.

I dette nummer af Soranerbladet er indlagt en brochure, der tilbyder et mindere relief i bronze, som kun fremstilles i 500 eksemplarer på basis af Roselius' portræt af Holberg, der hænger i Grønne Sal på Akademiet.

Det er interessant specielt for soranere af konstatere, at *Torben Glahns (S 23)* artikel i Soranerbladet i juni 1977, hvori han beviser, at det bevarede Holbergportræt er originalmaleriet, der gik i arv i Holbergs efterslægt og i 1818 blev købt til erstatning for det i 1813 brændte billede, nu er almindelig akcepteret af Holbergforskere med Billeskov Jansen i spidsen.

Bergens-firmaet Transitrade ltd. Helge Vartdal i nært samarbejde med Den Nationale Scene v. professor Arnljot Strømme-Svendsen og skuespilleren Rolf Bentzen er initiativtagere til fremstillingen af dette relief, har for Soranerbladets læsere *udsat fristen for bestilling til den 10. september*, men interesserede gør nok klogt i at bestille så hurtigt som muligt, da oplaget er begrænset til 500 stk.

Prisen 885 norske kroner frit tilsendt. Det kan ske, at købere kommer til at betale dansk moms ved modtagelsen. Det afhænger af det lokale postkontor. Dyrt? ja, men billedhuggeren Harald Salomon garanterer for kvaliteten, så relieffet skal nok vise sig at være en god investering, rent bortset fra dets specielle interesse for gamle soranere som et varigt, værdifuldt minde om et af de store navne i Sorøs historie.

Red

Referat af Soranerfrokosten i »Hansens Familiehave«

Det blev en lille sluttet kreds, der samlede i familiehaven efterhånden som folk dumpede ind. Kun elleve blev vi, (jeg har glemt nogle af navnene så derfor: ingen nævnt, ingen glemt). Det var lidt uheldigt. Ikke fordi en frokost for 11 er kedelig eller uinteressant, men fordi *17 havde tilmeldt sig*. Når der kommer lidt flere end forventet, kan værten måske klare at diske lidt ekstra op, men det omvendte kan være en bét for ham, så det behagede ham ikke synderligt. Det ringe fremmøde kan skyldes sommerferien eller det factum, at der ikke var planlagt tale. Godt vejr kan næppe være udeblivelsesgrunden. De tunge skyer lå som et låg over den charmerende gamle have, men om ikke andet så gjorde disse skyer fornemmelsen af at være på skovtur fuldkommen.

Men det blev en overdådig frokost. Under tegnede bød i egenskab af bestyrelsesmedlem de øvrige velkommen, (de var studenter fra før jeg blev tør bag ørerne), hvorefter vi udbragte et leve for vor gamle skole. Af hensyn til de andre gæster afsang vi ikke: »Jeg ved et sted...«, men luskede derimod en båndoptager op på bordet og overlod fornøjelsen til Københavns Drengekor. De kunne næsten gøre det lige så smukt, som vi plejer at gøre det, – men også kun næsten.

Det kan synes lidt pauvert at lade teknikken overtage, så når vi næste gang får et rum for os selv, må vi væbne os med Ga-Joler. Det andet er at slagte en hellig ko.

Efter de andægtige minutter gik vi i gang med de mange lækre sager, og altimens vi mæskede os gik snakken om løst og fast. Det hedeste emne var en artikel i »Samvirke«, hvor et gymnasium ud fra personlige erfaringer blev stærkt kritiseret for at være forældrefjendsk og autoritært, og -uafhængigt af artiklen iøvrigt – var der forrest anbragt et billede af Akademiet. Er det en tilfældighed, når man i en generel artikel om dårlig pædagogik anbrin-

ger et billede af Sorø Akademi, eller er det en (uberettiget) antydning?

Frokosten endte i al fredsommelighed med mavepine og kaffe, hvorefter en del fortsatte til det traditionelle nachspiel.

Frantz von Jessen (S 78)

»Lektor Blomme lever endnu«

Sådan lyder titlen på en noget enøjert artikel i FDB's blad: »Samvirke« for august 1984 af en TV-journalist. Et halvsidebillede af »Academia Sorana« var brugt som blikfang og gav associationer i retning af, at det var Sorø Akademis skole, artiklens kritik rettedes imod.

Dette er imidlertid ikke tilfældet!

Men desværre har mange fået den opfattelse, så det må forventes, at Samvirke bringer en berigtigelse i et kommende nummer.

Billedet af Akademiet ser ud til at være en nyoptagelse, da der ses lysstofrør gennem vinduerne på 2. sal, og disse blev først hængt op for et år siden.

Red.

Holbergfestival i Sorø i juli

Ja, den fik hele armen i de 14 dage! Sorø stod på den anden ende. Der opførtes Holbergkomedier, mest professionelt af Grønnegårdsteatret fra København, der opførte »Henrik og Pernille« på friluftsscenen i Akademihaven. Denne opførelse var betalt af Stiftelsen Sorø Akademi.

En stor succes med 850 tilskuere. Bag efter var der en masse mennesker til bespisning og bal på Carlsens Plæne ved enden af Trautnersvej, arrangeret af Sct. Georgsgildet. Der var rundvisninger på Kunstmuseet hver onsdag, udstilling af gamle danske husdyrracer. Karin Simonnæs fra Bergen reciterede Zille Hansdatters forsvar for kvindekønnet i Akademiets festsal. Sorø Amatørscene opførte »Den stundesløse« med stor succes flere gange end forud beregnet. Der var byvandring og en fornem udstilling på

Sorø Kunstmuseum af billeder af Holberg og eksempler på forskellige illustratorer af hans værker, spændende fra Clemens til Hans Scherfig og Storm Petersen. Klenodiet her var Roselius' portræt af Holberg fra Grønne sal, som rektor havde udlånt. Det er kun sket e'n gang før, nemlig til Thorvaldsen, der i 1838 lånte det, da han skulle lave en Holbergbuste, som står i Lovsangsalen. Alle bøgerne og de fleste billeder var fra Sorø Akademis Bibliotek, der også har leveret materiale til en udstilling på kommunebiblioteket og to montere i Bikuben Sorø. Der var også barokkirkekoncerter af Knud Vad, og det hele sluttede med et stort fyrværkeri i Akademihaven ved friluftsscenen, og så glemte jeg endda at nævne, at en del af personalet i forretningerne i Sorø i en uge optrådte i Holbergkostumer, hvilket medførte, at tøjhandlerne fik solgt en del bh'er, som var gemt væk, for ellers kunne ekspeditricerne ikke passe de pågældende kostumer!

50-års jubilæumsfest

Lørdag den 26. maj 1984 mødtes 19 studenter fra 1934 kl. 15,00 ved Fraterbrønden med lektor Ranvig (S 35), som havde lovet at vise rundt på skolen, hvor man bl.a. besøgte biblioteket og var oppe på 2-sal i hovedbygningen. Her konstaterede man med vemod, at de gl. sovesale med fagleburene og korsgangen ikke eksisterede mere.

Kl. 18,30 samledes man til middag på Postgaarden med Ranvig som deltager.

Under middagen blev diverse hilser fra kammerater, der ikke kunne deltage, læst op, og nogle gav i ord udtryk for følelser og tanker i forbindelse med mødet med kammeraterne og den gl. skole efter 50-års forløb, hvor meget var forandret og dog – som Ranvig sagde – måske alligevel ikke så meget.

At uniformen er afskaffet og at det kan gå så vidt, at pigerne kommer i overtal, kan jo godt vende op og ned på begreberne hos en 50-års jubilær.

Efter en meget hyggelig og fornøjelig aften – det var alle enige om – mødtes en 12-14 stykker til morgenkaffe næste dag, hvorefter nogle gik i kirke og andre drog bort – alle med erindringen om en vellykket jubilæumsfest.

Flemming Valeur-Nissen

Overskuddet fra festen kr. 500,00, er indsendt som gave til Soranerbladet.

Ejvind Nordahl Svendsen 1903-1984

Nordahl er død. Et ualmindelig virksomt og alsidigt liv er forbi. Et liv, som udfoldedes til trods for alvorlige hæmminger.

Han var født blind, men blev som barn opereret, så han kom til at se med det ene øje.

Han voksede op i Saksøbing og fik en god studentereksamen på katedralskolen i Nykøbing på Falster og senere i 1928 skoleembedseksamen med fysik som hovedfag.

Niels Bohr, der var professor i teoretisk fysik, havde fattet stor interesse for den begavede elev og ønskede, at han trods sit handicap skulle fortsætte sine studier, men Nordahl foretrak at søge en lærerstilling og blev ansat som kostskolelærer i

Sorø samme år, som han var blevet kandidat.

På alumnet blev han fest- og tøjinspektør, og det første viste sig i hvert fald at passe ham udmærket! Også privat arrangerede han fester og viste stor gæstfrihed, en aktivitet, der ikke blev ringere, da han i 1938 forlod inspektionen på hovedbygningen og blev gift.

Om de mange tillidshverv, han påtog sig, kan man bl.a. læse i sidste bind af Soranerbiografierne. Et par af særlig karakter skal fremhæves. Han var i mange år formand for Sorø Oplæsningsforening, som fik betydelige skuespillere til at læse op i festsalen på Akademiet. Ofte sluttede aftenen med en hyggelig sammenkomst i det gæstfri hjem.

Allerede som dreng havde han interesseret sig for teater, og den interesse tog han op igen i Sorø både på skolen og i byen, hvor han spillede med i lokale forestillinger.

Som student havde han boet på Studentergården og må også der være faldet godt til. I 1951-66 var han formand for Gårdbrodersamfundet.

1956-60 var han formand for fysik- og kemilærerforeningen.

Trods disse og adskillige andre krævende opgaver fik han også tid til at undervise på husholdningsseminariet Ankerhus og til at deltage i foreningslivet i Sorø. Han var medlem både af Rotary og Odd Fellowlogen. Han holdt også mange foredrag uden for byen. Baggrunden var ikke altid helt almindelig. I 1945 blev han af forsvaret indkaldt til at forklare, hvad der egentlig var sket, da den første atombombe faldt over Hiroshima. Endelig skal det fremhæves, at de fysiske studier ikke havde bragt ham i konflikt med kristendommen. Han var hele sit liv igennem en flittig kirkegænger.

I 1966 måtte han tage afsked som lærer. Han havde igen mistet synet, og det var ikke muligt at skaffe ham det tilbage ved en operation. Naturligvis var der mange aktiviteter, som han stadig kunne dyrke.

Han kunne holde foredrag, og så sent

som i 1980 fortalte han i 5 radiointerviews om sit brogede liv. Hans interesse for skolen var stadig stor, og jeg havde den glæde at følges med ham hver fredag til formiddagskaffe på Akademiet.

Men tilsidst blev han svagere og blev overført til Røde Korshjemmet i Sorø. Endnu hans 80-års fødselsdag kunne fejres med mange gæster, men siden blev det svært at komme i kontakt med ham, og nu er altså hans usædvanligt aktive og inspirerende liv forbi.

L. A. Balslev

Soranske dødsfald

RASMUS FRITS ANDERSEN (1914)
13. juli 1896 – 30. december 1983
ERNST JOACHIM HANSEN (S 37)
3. december 1916 – 7. maj 1984
AXEL MØLLER BJERRE (S 13)
18. februar 1895 – 19. maj 1984
JØRGEN FANØ (S 36)
4. februar 1917 – 16. maj 1984
JACOB OLAUS HANSEN (S 39)
3. maj 1920 – 27. maj 1984
VERNER A. HENRIQUES (S 07)
LAURITZ HANSEN (R 17)
14. maj 1901 – 28. maj 1984
OLE-ERTMAN HANSEN (R 64)
27. august 1947 – 26. maj 1984
BØRGE JØRGENSEN (S 38)
20. maj 1920 – 5. juni 1984
EJVIND NORDAHL SVENDSEN
20. januar 1903 – 29. juni 1984
MOGENS FOG-POULSEN (S 34)
14. november 1915 – 3. juli 1984
BØRGE HUSTED-ANDERSEN (S 22)
28. september 1905 – 7. juli 1984
LUDVIG REEBERG-SASS (1927)
5. september 1910 – 15. juli 1984
KAI MAU HEILMANN (S 23)
18. september 1905 – 24. juli 1984
JOHN HOULBERG (S 39)
19. december 1919 – 26. juli 1984
SVEND FRANDBERG (R 15)
1. juni 1899 – 11. juli 1984

Reception på Tersløsegaard den 5. juni

Den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard fejrede 300-året for Holbergs fødsel med en reception på grundlovsdagen kl. 14,30-17,00 for at takke sine venner for den støtte, der ydes fra offentlige myndigheder og private fonde, og takket være Harboefonden var der mulighed for at beværte gæsterne med hvidvin og sandwiches, og til at honorere 3 skuespillere fra Grønnegårdsteatret i København, der opførte nogle scener af »Henrik og Pernille« med strålende humør og lune.

Vejret var strålende, og Tersløsegaard tog sig godt ud på bakken ved kirken med frit udsyn over haven og det frodige landskab.

Stiftelsens formand rektor *Arne Østergaard* bød velkommen, skildrede i korte træk stedets historie og nævnte Holbergs tilføjelse til sit testamente om fribolig til en »skikkelig enke«, hvilken bestemmelse flere gange, når det har set sort ud, har været af stor betydning for bevaringen af Tersløsegaard. Akademiet værnedes slet om Holbergs minde og satte i 1861 bygningerne til auktion, efter at jorden var solgt fra, men så købte fire gamle soranere den, gjorde den i stand og genoprettede det Holbergske enkesæde.

I 1904 kom Soransk Samfund ind i billedet, og Martin Nyrop tog sig af restaurering, men der er stadig brug for kyndige og kærlige hænder, og i perioden 1973-77 var det den daværende formand civilingeniør *A. Kann Rasmussen*, der trådte til og skaffede et millionbeløb til modernisering og restaurering bl.a. til et helt nyt tag, så gården nu præsenterer sig smuk og velholdt.

Inden rundgangen i Holbergs mindestue overrakte *Kann Rasmussen* en anonym gave i form af et stort pengebeløb at anvende til stedets forskønnelse og forbedring i samråd med »den skikkelige enke«, *fru Anna Hessela*.

Gårdens beboere holdt gæstfrit åbent hus i deres boliger, og det var interessant

at se, hvorledes de havde indrettet sig i de gamle stuer. Derefter samlede man i havestuen, hvor professor *F.J. Billeskov Jensen* hyldede Holberg i en tale.

Han sagde, at det var et mirakel, at Tersløsegaard stadig eksisterer, for der er jo intet jordtilliggende til at betale driftsudgifterne. I denne forbindelse har gamle soraneres indsats været og er stadig af afgørende betydning. Hver gang det var ved at gå galt, trådte de til. Holbergs penge muliggjorde, at Frederik den Femtes akademi kunne trives, og han blev baron og fik en gravplads i Sorø Kirke i stedet.

Holberg var som godsejer glad for den dyrkede natur, ikke den vilde, som senere begejstrede Rousseau. Han elskede at se afgrøderne trives og »kvæget vandre som i procession til sine sammelpladse«!

Hvad er der foregået i disse stuer? Holberg har opholdt sig i dem i 9 somre, og en stor del af epistlerne er sikkert blevet til her. I dem fører han en slags dagbog over sin læsning, og den var vidtspændende.

Som et eksempel blandt mange tog B.J. hans store interesse for Montequieu »De l'Esprit des Lois« og læste som eksempel af epistel 502 det vittige angreb, M. retter mod den spanske inkquisition og katolicismen.

Og så fik Holberg selv ordet, idet 3 skuespillere fra Grønnegårdsteatret opførte nogle scener af Henrik og Pernille på haveterrassen i dragter, med gårdens facade som kulisse. Deres udmærkede og humorfyldte fortolkning af Fader Holberg gav dem et velfortjent og langvarigt bifald, men så krævede maven sin ret, og der rådede en fortrinlig stemning og udveksledes mange tanker blandt gæsterne til den stående anretning.

Tersløsegårds bestyrelse har al mulig ære af dette arrangement, der var vellykket i alle henseender.

Red

Tilbud til medlemmerne af »Soransk Samfund«

Chorus Soranus udsender nyt »Soraner-bånd« og et bånd med julesange

Der har i de sidste par år ofte været ydret ønske om at få en ny »Soranerplade« til afløsning af den gamle fra 1966, som dels er udsolgt, dels ikke mere lever op til de kvalitetskrav, man nu er vant til at stille til bånd og plader. Ønsket nåede via bestyrelsen for »Soransk Samfund« frem til undertegnede organist ved Sorø kirke og dirigent for Chorus Soranus, og da koret alligevel tumlede med planer om at udsende et bånd med de mest kendte og elskede julesange fra vort repertoire, besluttede vi at afsætte en dag mere til optagelserne og indspille en bånd med soraner-sange også.

Optagelserne fandt sted i Sorø kirke 24. og 25. marts 1984, og vi er nu klar til at producere og distribuere begge bånd, der kun udsendes som kassettebånd.

»Soraner-båndet« er bygget således op: 1. side får overskriften: *Dagens gang på Sorø Akademi*« og indeholder morgen- og aftensange med tilknytning til Sorø Akademi: 2. af *ugedagssalmerne*« med *Ingemanns tekst (de står allerførst i Lovsangbogen, hvis I skulle have glemte dem!)* – *Vi har valgt onsdags- og fredagssalmen samt »I østen stiger solen op« med Gades melodi. Desuden 2 aftensalmer: Fred hviler over land og by samt: Solen, af sin vandring træt med Heises smukke melodi.*

2. side hedder: »*Årets gang på Sorø Akademi*«. Vi er først til konfirmation på Palmesøndag i Sorø kirke og hører Bachs berømte koral: »Jesus bleibet meine Freude« samt naturligvis Bays og Ingemanns konfirmationskantate. Dernæst til *overskæring* med: Høje Nord, Når vildgåsen larmer Valborgnat samt Frydeligt med jubelkor, og til slut er vi til *translokation* med de dertil hørende sange.

Vort »Julebånd« består af vort program til 4 julekoncerter i december 1983, som nok er det mest »julede« julepro-

gram, vi nogensinde har sunget. Jeg skal ikke nævne alle titler, men blot fortælle, at »Julen har bragt –«, »Velkommen igen –«, Glade jul –« og »Et barn er født –« er med – samt mange andre julesange fra mange lande.

For en sikkerhedsskyld: lidt om Chorus Soranus: koret blev oprettet i 1967 med undertegnede som dirigent. Det er et udpræget regionalt kor, selv om mange af de yngre medlemmer (f.eks. efter studentereksamen) er flyttet til København. Men selv om vi altså stadig er et ægte amatørkor, er det lykkedes for os at etablere et fasttømret samarbejde med nogle af de bedste musikere fra Radiosymfoniorkestret, som under navnet »Sorø Festival Orkester« sammen med os opfører en lang række af Bachs-kantater i serien »*Bach-kantater i Sorø kirke*«. Vi har dog også haft tid til at opføre de berømteste store kirkelige værker som Verdis og Brahms' Requier, Szymanowskis Stabat mater, Beethovens 9. symfoni og mange andre store værker. Vor største udfordring kommer i sommeren 1985, når vi sammen med vore venner fra Radiosymfoniorkestret drager sydpå for at opføre Bach-kantater i Bayreuth, Milano og Verona. Onsdag den 12. september 1984 opfører vi iøvrigt (for 3. gang) Bachs Johannes-Passion i Sorø kirke.

De to ovennævnte kassettebånd kan bestilles hos: *Hanne Christiansen, Holbergsvej 36, 4293 Dianalund, telefon (03) 56 44 17. Pris pr. bånd kr. 49,00 + forsendelse kr. 5,00.*

Pengene kan sendes til ovenstående adresse pr. check eller postanvisning eller indsættes på giro nr. 66 79 692. Da hele korets arbejde er baseret på frivillig arbejdskraft, kan vi desværre ikke sende båndene pr. efterkrav. Båndene vil formodentlig være klar ca. i oktober.

Knud Vad (S 55)

Ernst Joachim Hansen

Læge Ernst Joachim Hansen døde den 7. maj, 67½ år gammel.

Joachim blev student fra Sorø i 1937 og havde fra 1950 været praktiserende læge i Søborg, hvor han blev en vellidt og afholdt familielæge, men på grund af sygdom måtte han for fem år siden ophøre med sin praksis. Han savnede sit arbejde og sine patienter, men sygdommen tillod ham heldigvis at dyrke sine interesser som musik og arbejde indenfor Rotary og ikke mindst sin familie, således at han fik nogle gode år og tilsidst det man kalder et let død uden forudgående sygeleje.

Han følte sig meget knyttet til sin sjællandske rod og herunder sin gamle skole og kom gerne til sammenkomster i Sorø. I det hele taget befandt han sig godt og folde sig ud i kammeratligt lag.

Jeg tror, at vi er mange, der ved hans død standser op og mindes ham med glæde og tak!

Frode Gam

Børge Jørgensen

20/6 1920 - 5/6 1984

En helhjertet soraner er død den 5. juni 1984. Børge kom ind i 1m 1931 og blev student (m) 1938. Jeg havde den store glæde at blive ven med ham på Sorø og vi gik sammen videre på Polyteknisk Lærestanstalt.

Efter eksamen kom Børge først til sukkerfabrikkerne, men allerede i 1946 blev han ansat hos Shell i Holland og var på forskellige raffinaderier i Curacao, Venezuela og Indonesien indtil 1962, hvor han kom tilbage til Europa og sidst var chef for raffinaderiet i Gent. Vi mødtes jævnlig hvert år, og han var en enestående kammerat, med stærkt humør og meget høj moral, samt en helt utrolig kærlighed til alt soransk.

Han blev i 1972 pensioneret og slog sig ned i Spanien. I 1977 købte han et som-

merhus i Udsholt og han glædede sig hvert år til sine ferier i Danmark, hvor han havde mulighed for at komme til soranerfrokoster, der for ham stod som livets højdepunkter.

Det har været godt at have haft Børge som ven, og det er en glæde at mindes ham.

Erik Johansen

Mindeord om en rigtig gammel soraner Verner Henriques

Den 5. juni døde den soraner, jeg har kendt længst, fordi vort bekendskab stammer fra vor tidligste barndom. Født på Møen, hvor vi begge frekventerede den samme danseskole. Verner var født den 14. februar 1890 på proprietærgården Landsledgaard og kom på Sorø Akademi i 1902 og gik ud som student i 1907.

Vi havde kun to år sammen på skolen, han som gymnasiast, og jeg som delvis »rasseunge«. Hans behagelige, lidt faderlige kammeratskabsfølelse over for mig lyser stadig i horisonten, og derfor beder jeg om her i Soranerbladet at måtte bringe ham en tak for vennensind, for det føler jeg han fortjener i de eviges rige, på hvis rand jeg selv befinder mig.

Hans minde være æret.

Svend Egede Glahn (R 09)

Runde fødselsdage i sep.-84

3. Oberstløjtnant Jørgen Müller (f. 1904, S 22), Ulbækhusvej 150, 8721 Daugård.
3. Købmand Cato Holkjær (f. 1914, '28), s.k.a. Skovparken 14, 2670 Greve Str.
8. Torben Forchhammer (f. 1934, S 53), Bjarkesvej 11B, 3000 Helsingør.
8. Axel Hanson (f. 1909, '25), s.k.a. Engblommevej 12, 2400 Kbh. NV.

8. Vicetoldinsp. Aksel Lyngsov (f. 1924, R 41), Frederiksberg Allé 43, 1820 København V.
10. Mogens R. Hansen (f. 1934, '47), ukendt adresse.
10. Murermester Willi Krog (f. 1914, S 32), Toftevang 30, 2800 Lyngby.
10. Arkitekt Wilh. Lauritzen (f. 1894, S 12), Bernstorffsvej 93B, 2900 Hellerup.
10. Fabrikant Sv. Munkgaard Rasmussen (f. 1904, R 21), Sydkærsvvej 62, 2650 Hvidovre.
10. Direktør Georg Sylwander (f. 1909, '27), BOX 10066, S-10055 Stockholm 10, Sverige.
12. Bibliotekar Ellen Berg (f. 1914, S 33), Elverdalsvej 69, 8270 Højbjerg.
12. Købmand Knud Ingerslev (f. 1899, R 17), Døckerslundsvej 221, 5000 Odense C.
13. Jørgen Borum (f. 1914, R 30), Stangaland pr. N-4250 Kopervik, Norge.
13. Bankfuldm. Carlo Davidsen (f. 1914, R 31), Azaleavej 11, 2500 Valby.
15. Maskinmester Svend Erik Rødel (f. 1924, R 41), Langebrogade 19, 14, København K.
16. Forpagter Torben Mørch (f. 1909, R 26), Nordruplund, 4190 Munkebjergby.
20. Lærer Grethe Schou (f. 1934, S 54), Helligkorsvej 104, 4000 Roskilde.
20. Civ. ing. Steen H. Hasselbalch (f. 1909, S 27), Transgårdsvej 25, 2900 Hellerup.
21. Eksp. sekr. Rudolf Panduro (f. 1924, S 43), Gl. Kongevej 155, 1850 København V.
23. Forsikringsass. Poul Jensen (f. 1934, S 54), Ådalen 4, Sdr. Jernløse, 4420 Regstrup.
24. Dir. John Nielsen (f. 1924, R 43), 3744 Lake Ave, Wilmette, ill. 60091, USA (eller: c/o Schwinn Bicycle Co., 1856 N. Koestner, Chicago, ill. 60639, USA).
27. Arkitekt Niels Thougard (f. 1934, R 51), Ndr. Strandvej 22, 3000 Helsingør.
29. Bogtrykker Mogens Bille Kristensen (f. 1924, R 42), Lærkevej 2, 4180 Sorø.
30. Advokat Preben Gjellerup (f. 1924, S 43), Dalgas Boulevard 50, 2000 København F.
s.k.a.: sidste kendte adresse.

MEDLEMSKONTINGENTET

er af generalforsamlingen fastsat til kr. 90,- i 1984. For medlemmer fra og med årgang 1977 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun kr. 55,-. Medlemmer, som aftjener deres værnepligt, er kontingentfri et år, når meddelelse herom gives til:

Soransk Samfunds kasserer:

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30
1302 København K.
Telefon (01) 13 86 66
Postgiro 4 00 17 10
Kontingent giro 3 27 13 07

Betaling

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Finland og på Island fremsendes fortrykte girokort. Medlemmer bosat i det øvrige udland, bedes tilsende os en check trukket på en dansk bank og lydende på danske kroner (det koster ellers Samfundet d. kr. 30,00 at indløse en check). Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde uden yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND stiles til:

Formanden, borgmester, Ib Juul
Herlev Rådhus, Bygaden 90
2730 Herlev
Telefon (02) 94 06 33

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
Kongebrovej 28
4180 Sorø
(03) 63 08 57 (bedst 18-19)

SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30, 1302 Kbh. K.
(01) 13 86 66

Adresseændringer

meddeles til det lokale postkontor, der lader besked gå videre til kassereren.

Sorø Bogtrykkeri APS
Alleen 9, 4180 Sorø
(03) 63 05 75

2079

1981

00

J L RAASCHOU-NIELSEN

PARKVEJ 10
2960 RUNGSTED KYST

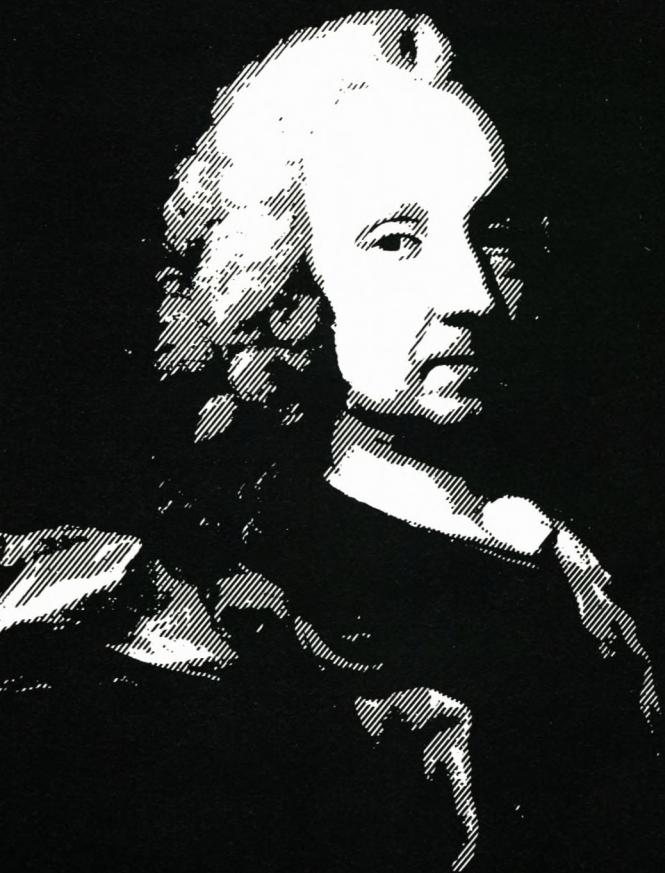

*Dybfrosne
desserter, brød
og bagværk.*

Mette Munk A/S
Gøteborggade 5 · 5000 Odense, Danmark
Tlf. 09-13 44 13

LUDVIG HOLBERG
1684 · 300 AAR · 1984

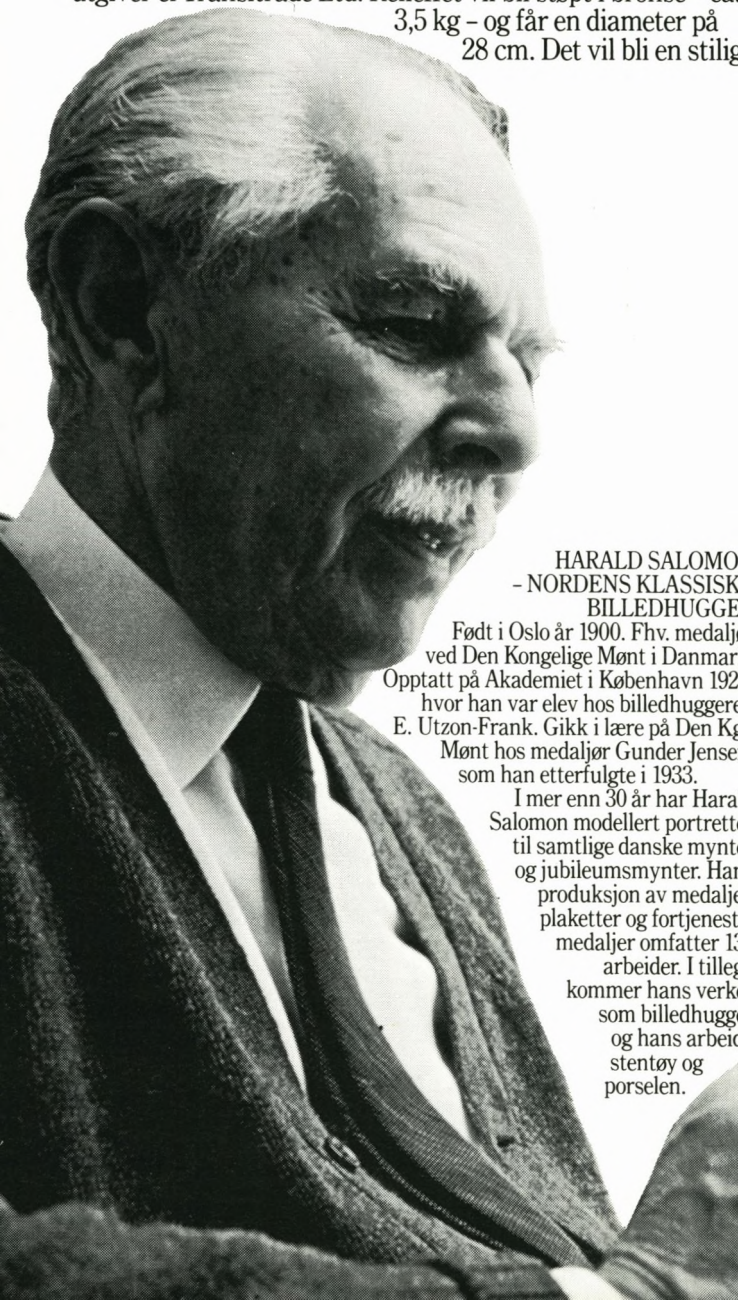

LUDVIG HOLBERG
MINNERELIEFF

For et begrenset antall Holberg-skiøtten

ET VARIG MINNE

Ludvig Holberg Minnerelieff utgis i nært samarbeid med De Nationale Scene og Holbergklubben i Bergen. Ansvarlig utgiver er Transitrade Ltd. Relieffet vil bli støpt i bronse - ca. 3,5 kg - og får en diameter på 28 cm. Det vil bli en stilig

HARALD SALOMON - NORDENS KLASSISKE BILLEDHUGGERE

Født i Oslo år 1900. Fhv. medaljører ved Den Kongelige Mønt i Danmark. Opptatt på Akademiet i København 1922, hvor han var elev hos billedhuggeren E. Utzon-Frank. Gikk i lære på Den Kongelige Mønt hos medaljør Gunder Jensen som han etterfulgte i 1933.

I mer enn 30 år har Harald Salomon modellert portretter til samtlige danske mynter og jubileumsmynter. Han har produsert og produsert av medaljer, plaketter og fortjenestemedaljer omfatter 1300 arbeider. I tillegg kommer hans verk som billedhugger og hans arbeid med stentøy og porselen.

PORTO

Transitrade Ltd.
Inndalsveien 104
N-5032 Minde
Norge

LUDOVICUS
LIBER BARO
ANNO

HOLBERG
DE HOLBERG
AETATIS 68.

Roselius pinx. Hryn

U. H. de Lode sculpsit R. S. D. Sculpsit 1752

U. H. de Lode's kobberstikk til Dannemarks Riges Historie, 2. utgave. Stikket er utført i 1752 etter maleriet som nå henger på Sorø Akademi.

BESTILLINGS KUPONG

Undertegnede avgir herved bindende bestilling på

_____ stk. LUDVIG HOLBERG MINNERELIEFF
av billedhugger Harald Salomon.

For levering i Norge:

Pris pr. stk. kr. 985,- inkl. mva.

Ved oppkravsforsendelse, tillegg kr. 40,- pr. stk.

Ved forskuddsbetaling sendes fraktfritt i Norge.

For levering til Danmark, Sverige og
Finland:

KUN mot forskuddsbetaling (ikke oppkrav).

Pris pr. stk. Nkr. 885,- inkl. porto frem til kjøpers
sted.

For levering til andre land i Europa:

KUN mot forskuddsbetaling (ikke oppkrav).

Pris pr. stk. Nkr. 900,- inkl. porto frem til kjøpers
sted.

For levering til andre land utenom Europa:

KUN mot forskuddsbetaling (ikke oppkrav).

Pris pr. stk. Nkr. 915,- inkl. porto frem til kjøpers
sted.

Beløpet kr. _____

i oppkrav (kun i Norge) vedlegges i sjekk

Forskuddsbetaling over: postgiro 3 80 37 80
 bankgiro 5212.05.02336

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./-sted/land: _____

_____
Underskrift

For telefonbestilling (05) 29 06 50 - Tlg.adr.: TRANSI Bergen

3,5kg bronse – diameter 28cm

RA 300. ÅRET FOR HOLBERGS FØDSEL

utsmykning av såvel kontorer, skoler, kulturhus som private hjem. Og det blir et vakkert minne om en av Norges og Danmarks største sønner.

Opplaget blir meget begrenset. Vi har valgt å sette en øvre grense på 500 eksemplarer. Uansett etterspørsel.

DEN ANERKJENTE NORSK-DANSKE KUNSTNEREN HARALD SALOMON VIL STÅ FOR FORARBEIDELSEN. Det er en garanti for den kunstneriske kvaliteten. Harald Salomon er billedhugger og forhenværende medaljør ved Den kongelige Mønt i Danmark. Han er anerkjent over hele verden. Litt om hans bakgrunn finner du til venstre. At han er født norsk og har sitt virke i Danmark er jo også i beste Holberg-tradisjon.

Harald Salomon vil bruke maleriet på Sorø Akademi som grunnlag for sitt arbeide. Begrunnelse for valg av motiv finner du på baksiden under tittelen «Ludvig Holbergs utseende».

Selve støpingen vil skje ved et av skandinaviens ledende kunststøperier. Hvert eksemplar vil bli individuelt nummerert. Etter 500 eksemplarer vil formene bli ødelagt.

H.K.H. KONG OLAV VIL BLI TILDELT NR. 1 PÅ HOLBERGS 300 ÅRS FØDSELS DAG. Nærmere bestemt 3. desember 1984, under Festmiddagen for Ludvig Holberg - i hans fødeby, Bergen.

De 499 andre

eksemplarene vil kun bli tilbudt gjennom denne folderen. Folderen blir utsendt i begrenset antall, og kun til Holbergskjønnere og andre «liebhavere» i Norge og Danmark.

Det blir kun de 499 første bestillerne som får gleden av å henge Holberg Minnerelieff på sin vegg.

1. SEPTEMBER ER SISTE FRIST

1. september setter vi punktum for ordrenoteringer. Men du bør ikke vente med å bestille av den grunn. Vi kan bli utsolgt lenge før denne dato. Levering vil skje i november/desember 1984. Enhver bestilling er bindende. Nærmere om leveringsbetingelser på bestillingskupongen.

Vi ser frem til å motta din bestilling!

Bergen, 20. juli 1984.

For Den Nationale Scene

Arnliot Strømme Svendsen

Arnliot Strømme Svendsen
styreformann

For Holbergklubben i Bergen

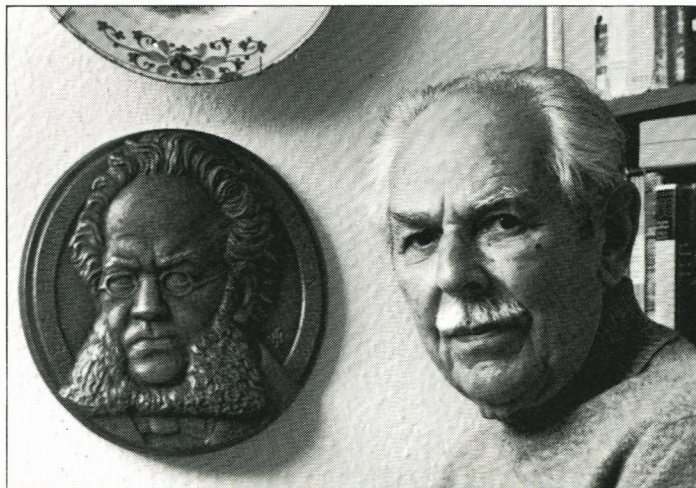
Rolf Berntzen

Rolf Berntzen
formann

For Transitrade Ltd.

Helge Vartdal

Helge Vartdal
disponent

Bildet viser Harald Salomon og relieffet av Henrik Ibsen. Det laget han til Ibsens 150-års jubileum i 1978. Holberg-relieffet vil få samme størrelse og utførelse.

LUDVIG HOLBERGS UTSEENDE

Det å lage et Ludvig Holberg Minnerelieff er en alvorlig sak. Ikke minst når det gjelder valg av motiv. Et relieff som vi ikke vet har likhet med Holberg er uten verdi. Derfor har vi lagt ned mye arbeid for å finne det riktige grunnlaget for relieffet.

Helt siden Holbergs død i 1754 har det vært diskutert hvilket portrett som har liknet ham mest. Der ble jo utført noen stikk og et maleri mens han levde. Og i 1755 ble det utgitt en minnemynt, laget etter Holbergs dødsmaske.

Det har vært skrevet både bøker og artikler om Holbergs utseende. De viktigste bøkene er Th. A. Müllers «Holbergportrætter» fra 1918 og Victor Hermansens «Johan Roselius og portrættet af Holberg» fra 1961. Den viktigste artikkelen sto i Soraner-Bladet for juni 1977. «Roselius pinx! Om det soranske Holberg-portræt» het den, og var skrevet av Torben Glahn.

Torben Glahn kom med en del konklusjoner som siden har vært alment akseptert blant forskere. Noe som understrekes av den kjente Holberg-spesialist, prof. F.J. Billeskov Jansen.

Det har lenge vært akseptert at de portrettene som ligner Holberg mest, er Minnemynten fra 1755, og maleriet som henger på Sorø Akademi. Diskusjonen har dreiet seg om maleriet; om det er en kopi eller et originalmaleri.

Torben Glahns konklusjon er følgende: Ludvig Holberg fikk den svenske maleren Johan Roselius til å male et portrett av seg, mens han satt modell. Han fikk den samme Roselius til å male en kopi av samme bilde. Kopien arvet Sorø Akademi, sammen med hans boksamling og hans Baroni. Denne kopien gikk med i brannen på Sorø Akademi i 1813.

Originalmaleriet arvet Holbergs søstersønns datter i Bergen, Frederikke Louise Tostrup (1735-1809), sammen med hans innbo. Via hennes sønn, Ludvig Holberg v. Schwartzten, kom maleriet til Sorø Akademi i 1818. Da var Akademiet nylig gjenoppbygget etter brannen.

Vi er meget glade for at det omsider er enighet om at Roselius' maleri aksepteres som originalmaleri - malt etter Holberg som modell. Dermed er vi sikre på at vårt Holberg Minnerelieff vil ligne ham.

Det vi ikke vet, er når maleriet er utført. Ifølge Glahn er der to muligheter: 1746-47 og 1751-52. O.H. v. Lode's kobberstikk fra 1752 oppgir å fremstille Holberg som 68-åring (1752). Stikket er utført etter Roselius' Holbergportrett.

Johan Roselius originalmaleri av Ludvig Holberg, malt i 1746-47 eller 1751-52. Den staselige rammen kom først på 1800-tallet. Maleriet henger i dag på Sorø Akademi. Dette maleriet blir grunnlaget for Ludvig Holberg Minnerelieffet.